

Foundations of Halacha 23.2 - The Order and Priority of Aliyot

1. Gemara Megillah 21a

Mishna. On Mondays and Thursdays and on Shabbat at Mincha, three read from the Torah, neither more nor less, nor is a Haftarah read from a prophet. The one who reads first in the Torah and the one who reads last make [respectively] a blessing before reading and after. On new moons and on the intermediate days of festivals four read, neither more nor less, and there is no Haftarah from a prophet. The one who reads first and the one who reads last in the Torah make a blessing before and after. This is the general rule: on any day which has a Musaf and is not a festival four read; on a festival five read; on the Day of Atonement six read; on Shabbat seven read; this number may not be diminished but it may be added to, and a Haftarah is read from a prophet. The one who reads first and the one who reads last in the Torah make a blessing before and after.

תלמוד בבלי מסכת מגילה דף כא עמוד א

בשני וחמישי, בשבת במנחה - קורין שלשה, אין פוחתין מהן ואין מוסיפין עליהן, ואין מפטירין בנביא. הפותח והחותם בתורה - מברך לפניו ולאחריה. בראשי חודשים ובחולו של מועד - קורין ארבעה, אין פוחתין מהן ואין מוסיפין עליהן, ואין מפטירין בנביא. הפותח והחותם בתורה - מברך לפניו ולאחריה. זה הכלל: כל שיש בו מוסף ואינו יום טוב - קורין ארבעה. ביום טוב חמשה. ביום הכפורים - ששה, בשבת - שבעה. אין פוחתין מהן, אבל מוסיפין עליהן, ומפטירין בנביא. הפותח והחותם בתורה - מברך לפניו ולאחריה.

2. Gemara Megillah 21b-22a

Neither less nor more [etc.]. A Tanna stated: The one who reads first makes a blessing before the reading, and the one who reads last makes a blessing after it. Nowadays that all make a blessing both before and after the reading, the reason is that the Rabbis ordained this to avoid error on the part of people entering and leaving synagogue.

On new moons and on the intermediate days of the festival four read. 'Ulla b. Rav enquired of Raba: How is the portion of New Moon to be divided? [The paragraph commencing] 'Command the children of Israel and say to them' has eight verses. How are we to deal with them? Shall two persons read three verses each? Then two verses will be left [to the end of the paragraph], and it is not proper to leave over less than three verses to the end of the paragraph. Shall two read four verses each? Then seven verses will be left altogether, [the paragraph beginning] 'and on the Shabbat day' being two, and [the paragraph beginning] 'and on your new moons' being five. How are we to do? Shall we read [as one portion] two from one paragraph and one from the next? [This is not right], since we do not read less than three verses together at the beginning of a paragraph. Shall the reader read two from one and three from the other? Then only two verses are left [to the end of the second paragraph]! — He replied: On this point I have not heard [any pronouncement], but I have learnt the rule in a somewhat similar case, as we have learnt: 'On Sundays, [the ma'amad read the paragraph] "In the beginning" and "let there be a firmament", and to this a gloss was added, "In the beginning" is read by two and "let there be a firmament" by one', and we were somewhat perplexed by this. For that [the paragraph] 'let there be a firmament' can be read by one we

תלמוד בבלי מסכת מגילה דף כא עמוד ב

אין פוחתין מהן ואין מוסיפין. תנא: הפותח מברך לפניו, והחותם מברך לאחריה. והאידינא דכולהו מברכי לפניו ולאחריה - היינו טעמא דתקינו רבנן: גזירה משום הנכנסין ומשום היוצאין. בראשי חודשים ובחולו של מועד קורין ארבעה וכו'. בעא מיניה עולא בר רב מרבא: פרשת ראש חודש כיצד קורין אותה +במדבר כ"ה+ צו את בני ישראל ואמרת אלהם את קרבני לחמי, דהויין תמניא פסוקי, היכי נעביד? ניקרי תרי תלתא תלתא פסוקין - פשו להו תרי, ואין משיירין בפרשה פחות משלשה פסוקין. ניקרי ארבעה ארבעה - פשו להו שבעה. וביום השבת, הויין תרי, ובראשי חדשיכם, הויין חמשה, היכי נעביד? ניקרי תרי מהא וחד מהנגך [דף כב עמוד א] אין מתחילין בפרשה פחות משלשה פסוקים. ליקרי תרי מהא ותלתא מהך - פשו להו תרי! אמר לו: זו לא שמעתי, כיוצא בה שמעתי. דתנן: ביום הראשון בראשית, ויהי רקיע, ותני עלה: בראשית - בשנים, יהי רקיע - באחד. והוינן בה: בשלמא יהי רקיע, באחד - דתלתא פסוקי הוו, אלא בראשית בשנים? חמשה פסוקי הוו, ותניא: הקורא בתורה לא

understand, since it has three verses, but how can 'In the beginning, be read by two, seeing that it has only five verses, and it has been taught, 'He who reads in the Torah should not read less than three verses'? And it was stated [in answer] to this [question] that Rav says he should repeat, and Samuel says he should divide a verse. Rav said he should repeat. Why should he not say 'divide'? — He was of opinion that any verse which Moses had not divided, we may not divide, whereas Samuel held that we may divide. But surely, R. Chananiah the Bible teacher said, I was in great pain in the house of R. Chanina the great, and he would not allow me to make [additional verse] divisions save for the school children, because they are there to be taught? — Now what was the reason there [why he was allowed to make divisions]? Because it could not be avoided; here too it cannot be avoided. Samuel said that he divides. Why did he not say that he repeats? It is a precaution to prevent error on the part of those coming in and going out. An objection [against both these views] was brought from the following: 'A section of six verses may be read by two persons, a section of five verses must be read by one. If the first reads three verses, the second reads the remaining two from this section and one from the next; some, however, say that he reads three from the next, because not less than three verses should be read at the beginning of a section'. Now if it is as you said, then according to the one who says he should repeat, let him repeat, and according to the one who says he should divide, let him divide? — It is different here, because this method is open to him. R. Tanchum, said in the name of R. Joshua b. Levi: The Halacha follows the alternative opinion mentioned. R. Tanchum also said in the name of R. Joshua b. Levi: Just as at the beginning of a section not less than three verses should be read, so at the end of a section not less than three verses should be left. Surely this is obvious! Seeing that in regard to the beginning of a section where the First Tanna is not so strict the alternative opinion is strict, is it not certain that in regard to the verses left [at the end of the section] where the First Tanna is strict the alternative opinion will also be strict? — You might argue that it is usual for people to come in [to synagogue during the reading of the law], but it is not usual for them to go out and leave the scroll of the law while it is being read; therefore we are told [that we do not argue thus]. But now with regard to the First Tanna: Why does he forbid [less than three verses] to be left [at the end of the section]? On account of people going out of synagogue, is it not? Then with regard to the beginning also he should take precautions on account of people coming in? — I can answer that a person coming in enquires [how much has been read]. Rabbah the son of Raba sent to enquire of R. Joseph: What is the law? He sent him back word: The law is that the verse is repeated, and it is a middle reader who repeats.

יפחות משלשה פסוקים! ואיתמר עלה: רב אמר: דולג, ושמואל אמר: פוסק. רב אמר דולג, מאי טעמא לא אמר פוסק? קסבר: כל פסוקא דלא פסקיה משה אנן לא פסקינן ליה. ושמואל אמר: פסקינן ליה. - והא אמר רבי חנניא קרא: צער גדול היה לי אצל רבי חנינא הגדול, ולא התיר לי לפסוק אלא לתינוקות של בית רבן, הואיל ולהתלמד עשויין! - התם טעמא מאי - משום דלא אפשר, הכא נמי - לא אפשר. ושמואל אמר פוסק, מאי טעמא לא אמר דולג? - גזירה משום הנכנסין ומשום היוצאין. מיתיבי: פרשה של ששה פסוקים קורין אותה בשנים, ושל חמשה פסוקים - ביחיד. קרא ראשון שלשה - השני קורא שנים מפרשה זו ואחד מפרשה אחרת, ויש אומרים: שלשה, לפי שאין מתחילין בפרשה פחות משלשה פסוקים. ואם איתא, למאן דאמר דולג - נדלוג, ולמאן דאמר פוסק - נפסוק! - שאני התם, דאפשר בהכי. אמר רבי תנחום אמר רבי יהושע בן לוי: הלכה כיש אומרים. ואמר רבי תנחום אמר רבי יהושע בן לוי: כשם שאין מתחילין בפרשה פחות משלשה פסוקים - כך אין משיירין בפרשה פחות משלשה פסוקים. פשיטא! השתא ומה אתחלתא, דקא מקיל תנא קמא - מחמירי יש אומרים, שיוור דמחמיר תנא קמא, לא כל שכן דמחמירי יש אומרים? - מהו דתימא: נכנסין - שכיחי, יוצאין - לא שכיחי דמנחי ספר תורה ונפקי, קמשמע לן. ותנא קמא מאי שנא שיוורי דלא - משום יוצאין, אתחולי נמי - גזירה משום הנכנסין! - אמרי: מאן דעייל - שיוולי שייל. שלה ליה רבה בריה דרבא לרב יוסף: הלכתא מאי! - שלה ליה: הלכתא דולג, ואמצעי דולגן.

לפי דעת השולחן ערוך

וַיִּדְבֹר יִקְוֹק אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: (ב) צוֹ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאִמְרַתְּ אֲלֵהֶם אֶת קִרְבְּנֵי לַחֲמֵי לְאִשֵּׁי רֵיחַ נִיחֹחַי תִּשְׁמְרוּ לְהַקְרִיב לִי בְּמוֹעֲדוֹ: (ג) וְאִמְרַתְּ לָהֶם זֶה הָאִשָּׁה אֲשֶׁר תִּקְרִיבוּ לִיקְוֹק כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם שְׁנַיִם לַיּוֹם עֲלֶה תְּמִיד: (ד) אֶת הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בַבֶּקֶר וְאֶת הַכֶּבֶשׂ הַשְּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֶרְבָּיִם: (ה) וְעִשְׂרִית הָאֵיפָה סֵלֶת לְמִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן כֶּתִית רְבִיעֵת הַהֵינֶן³ (ו) עֲלֹת תְּמִיד הָעֹשֶׂה בָהֶר סִינֵי לְרֵיחַ נִיחֹחַ אִשָּׁה לִיקְוֹק: (ז) וְנִסְכּוֹ רְבִיעֵת הַהֵינֶן לְכַבֵּשׂ הָאֶחָד בַּקֹּדֶשׁ הַסֵּךְ נִסְךְ שֶׁכֶר לִיקְוֹק: (ח) וְאֶת הַכֶּבֶשׂ הַשְּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֶרְבָּיִם כְּמִנְחַת הַבֶּקֶר וְכִנְסָכוּ תַעֲשֶׂה אִשָּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לִיקְוֹק:

פ (ט) וּבַיּוֹם הַשְּׁבִעִת שְׁנֵי כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם וּשְׁנֵי עֶשְׂרִינִים סֵלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן וְנִסְכּוֹ: (י) עֲלֹת שַׁבַּת בְּשַׁבְּתוֹ עַל עֲלֹת הַתְּמִיד וְנִסְכָּה:

ס (יא) וּבְרֵאשֵׁי חֲדָשֵׁיכֶם תִּקְרִיבוּ עֲלֶה לִיקְוֹק פָּרִים בְּנֵי בֶקֶר שְׁנַיִם וְאֵיל אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם: (יב) וּשְׁלֹשָׁה עֶשְׂרִינִים סֵלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לְפָר הָאֶחָד וּשְׁנֵי עֶשְׂרִינִים סֵלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לְאֵיל הָאֶחָד: (יג) וְעֶשְׂרֹן עֶשְׂרֹן סֵלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לְכַבֵּשׂ הָאֶחָד עֲלֶה רֵיחַ נִיחֹחַ אִשָּׁה לִיקְוֹק: (יד) וְנִסְפֵיהֶם חֲצִי הַהֵינֶן יִהְיֶה לְפָר וּשְׁלִישֵׁת הַהֵינֶן לְאֵיל וּרְבִיעֵת הַהֵינֶן לְכַבֵּשׂ יַיִן זֹאת עֲלֹת חֲדָשׁ בְּחֲדָשׁוֹ לְחֲדָשֵׁי הַשָּׁנָה: (טו) וּשְׁעִיר עֲזִים אֶחָד לְחֲטָאת לִיקְוֹק עַל עֲלֹת הַתְּמִיד יַעֲשֶׂה וְנִסְכּוֹ: **ס**

לפי דעת הגר"א

וַיִּדְבֹר יִקְוֹק אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: (ב) צוֹ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאִמְרַתְּ אֲלֵהֶם אֶת קִרְבְּנֵי לַחֲמֵי לְאִשֵּׁי רֵיחַ נִיחֹחַי תִּשְׁמְרוּ לְהַקְרִיב לִי בְּמוֹעֲדוֹ: (ג) וְאִמְרַתְּ לָהֶם זֶה הָאִשָּׁה אֲשֶׁר תִּקְרִיבוּ לִיקְוֹק כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם שְׁנַיִם לַיּוֹם עֲלֶה תְּמִיד: (ד) אֶת הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בַבֶּקֶר וְאֶת הַכֶּבֶשׂ הַשְּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֶרְבָּיִם: (ה) וְעִשְׂרִית הָאֵיפָה סֵלֶת לְמִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן כֶּתִית רְבִיעֵת הַהֵינֶן³ (ו) עֲלֹת תְּמִיד הָעֹשֶׂה בָהֶר סִינֵי לְרֵיחַ נִיחֹחַ אִשָּׁה לִיקְוֹק: (ז) וְנִסְכּוֹ רְבִיעֵת הַהֵינֶן לְכַבֵּשׂ הָאֶחָד בַּקֹּדֶשׁ הַסֵּךְ נִסְךְ שֶׁכֶר לִיקְוֹק: (ח) וְאֶת הַכֶּבֶשׂ הַשְּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֶרְבָּיִם כְּמִנְחַת הַבֶּקֶר וְכִנְסָכוּ תַעֲשֶׂה אִשָּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לִיקְוֹק:

פ (ט) וּבַיּוֹם הַשְּׁבִעִת שְׁנֵי כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם וּשְׁנֵי עֶשְׂרִינִים סֵלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן וְנִסְכּוֹ: (י) עֲלֹת שַׁבַּת בְּשַׁבְּתוֹ עַל עֲלֹת הַתְּמִיד וְנִסְכָּה:

ס (יא) וּבְרֵאשֵׁי חֲדָשֵׁיכֶם תִּקְרִיבוּ עֲלֶה לִיקְוֹק פָּרִים בְּנֵי בֶקֶר שְׁנַיִם וְאֵיל אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם: (יב) וּשְׁלֹשָׁה עֶשְׂרִינִים סֵלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לְפָר הָאֶחָד וּשְׁנֵי עֶשְׂרִינִים סֵלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לְאֵיל הָאֶחָד: (יג) וְעֶשְׂרֹן עֶשְׂרֹן סֵלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן לְכַבֵּשׂ הָאֶחָד עֲלֶה רֵיחַ נִיחֹחַ אִשָּׁה לִיקְוֹק: (יד) וְנִסְפֵיהֶם חֲצִי הַהֵינֶן יִהְיֶה לְפָר וּשְׁלִישֵׁת הַהֵינֶן לְאֵיל וּרְבִיעֵת הַהֵינֶן לְכַבֵּשׂ יַיִן זֹאת עֲלֹת חֲדָשׁ בְּחֲדָשׁוֹ לְחֲדָשֵׁי הַשָּׁנָה: (טו) וּשְׁעִיר עֲזִים אֶחָד לְחֲטָאת לִיקְוֹק עַל עֲלֹת הַתְּמִיד יַעֲשֶׂה וְנִסְכּוֹ: **ס**

סעיף ב

וקורא הכהן ג' פסוקים שהם: וידבר, צו, ואמרת. * (ב) ב <א> ולוי חוזר וקורא ואמרת וקורא את הכבש אחד, ועשירית האיפה. וישראל קורא עולת תמיד עד ובראשי חדשיכם. (ג) ורביעי קורא ובראשי חדשיכם, עד הסוף.

ביאור הגר"א אורח חיים סימן תכג סעיף ב

אבל הר"ן בפ"ד דמגילה כת' שהרמב"ן ז"ל חלק עליהם והקשה דא"כ מה הועילו חכמים בתקנתן והלא אותה חששא דנכנסין במקומה עומדת שהרואה אותו מתחיל בפסוק ג' שבפרשה א' יאמר הראשון לא קרא רק ב' פסוקים ואי לא חיישינן לנכנסין בדלא אפשר כו' יקראו השנים בפ' צו והג' יקרא וביום השבת ופסוק אחד מפ' ובראשי חדשיכם דמאי איכא משום דאין מתחילין כו' והא זהו אינו אלא משום הנכנסין וכיון דאפי' בדולג אכתי איכא ההיא חששא למה ידלוג יקרא כדרכו ולא נחוש לנכנסין כו' כיון דלא אפשר לפיכך פירש הוא ז"ל דפלוגתא דרב ושמואל אמעמדות קאי דהתם ליכא אלא תמניא פסוקי הלכך לא אפשר אלא בדולג ופוסק עכ"ל הר"ן שם. וקושייתו ודאי קושיא גדולה היא מאד אבל שיטה המרווחת יותר נראה עיקר לנהוג כמ"ש במ"ס פי"ז הלכה ט' וז"ל ובחודש עצמו קורא ג' בקרבן תמיד. הראשון קורא וידבר. צו. ואמרת. והשני קורא את הכבש האחד. ועשירית. עולת. ונסכו. ואת הכבש. והשלישי חוזר למעלה וקורא עולת תמיד. ונסכו. ואת הכבש. וביום השבת. עולת שבת. מפני שאמרו אין קוראין בפרשה פחות מג' וי"א אין משיירין בפרשה פחות מג' ע"ש. ולפי"ז ליכא שום חששא דנכנסין ויוצאין כלל והא דקאמר בפ"ג דמגילה והלכתא דולג ואמצעי דולגן קאי אמעמדות שאין שם אלא ג' גברי לבד ושייך שפיר לשון אמצעי דאי קאי אר"ח הל"ל ושני וכן פי' רש"י ז"ל שם דקאי אמעמדות וכיון דבר"ח לא איפסקא בגמ' דילן מסתבר טפי לנהוג כמו שמפורש במ"ס סתם בלי מחלוקת ובלי שום חששא וע' בתוס' דברכות י"ח א' ד"ה למחר. ובמ"ס כו' ובמגילה ל"א ב' ד"ה ר"ח כו' וכן אנו נוהגים ע"פ מ"ס כו'.